

English

In the story *Tlön, Uqbar, Orbis Tertius* (1940), Argentinian author Jorge Louis Borges describes Tlön, a fictional planet where things fade away, and even disappear, as soon as they are forgotten and no longer observed. The same could be said about the works of art gathering dust in dark depots. No longer admired by an audience whether it be in a living room or a museum, they die of neglect. Which is why Chris Bestebreurtje and Petra Kuipers came up with the plan to combine works from multiple private collections into a single, *imaginary* one which they would subsequently archive and open to curators. Tlön is therefore the best name for this project.

The exhibition *One Thing Plus Another Thing or One Thing Minus Another Thing. That's How Stories Begin* – for which Chris Bestebreurtje, Petra Kuipers and Sam Steverlynck compiled works by 15 artists who express themselves in a wide range of media – thereby functions as an initial presentation of the collection. The title was borrowed from the film *Le Rapport Darty* by Jean-Luc Godard and Anne-Marie Miéville, and perfectly encapsulates the exhibition and Tlön's working methods in general: new meanings are elicited by combining or conversely leaving out disparate elements or works of art.

This can be achieved using both the principles of collage and montage – with the former used for 2D work and the latter for film or sound. Computers and software have breathed new life into collage as the dadaist/surrealist cut-and-paste technique is still often used by contemporary artists. As is the case in *This and That* by **Yann Sérandour** who literally elicits a new narrative by combining various elements (cacti and fingers). He thereby not only plays with their analogous shapes, but simultaneously also evokes a sense of pain. Or how the whole is sometimes more than the sum of its parts. Incidentally: the pointing finger is that of John the Baptist as painted by Leonardo da Vinci, a depiction that was used for the cover of André Malraux's book *Le Musée Imaginaire* (1949); a neat link to Tlön's *imaginary collection*.

Jimmy Robert is not shy of collage. The backing paper is not the subordinate medium though, as its presence is capitalised on and emphasised, for instance in *Untitled* and *Folding 1*. In the latter video, Robert folds a photo of himself in a dance pose, as you would in Japanese origami, revealing the constantly renewing constellations of images whilst eliciting a sense of movement. Indicating a number with his fingers between every act gives the film rhythm. Like the various acts in a play or chapters in a book.

In turn, **Laëtitia Badaut Haussmann** has a more cinematic approach in the *Sopralluoghi* series of photographs grouping images in fours, suggesting a narrative. The photos constitute a preliminary study for a film that has since been made. One of them which shows a tennis player up to four times, is almost reminiscent of Eadweard Muybridge's kinetic experiments.

Nederlands

In het verhaal *Tlön, Uqbar, Orbis Tertius* (1940) beschrijft de Argentijnse schrijver Jorge Louis Borges Tlön, een fictieve planeet waar dingen vervagen en zelfs verdwijnen zodra ze worden vergeten en niet langer worden waargenomen. Hetzelfde zou men kunnen zeggen over kunstwerken die in donkere depots stof liggen te vergaren. Niet langer bewonderd door het publiek, of het nu in een woonkamer is of in een museum, sterven ze een stille dood. Vandaar dat Chris Bestebreurtje en Petra Kuipers het plan hebben opgezet om werken uit meerdere privécollecties samen te brengen als een soort *denkbeeldige collectie* en die te catalogiseren en open te stellen voor curatoren. Geen betere naam voor dit project dan Tlön.

De tentoonstelling *One Thing Plus Another Thing or One Thing Minus Another Thing. That's How Stories Begin* fungeert daarbij als eerste collectiepresentatie waarvoor Chris Bestebreurtje, Petra Kuipers en Sam Steverlynck werk hebben samengebracht van vijftien kunstenaars die zich uitdrukken in de meest uiteenlopende media. De titel is ontleend aan de film *Le Rapport Darty* van Jean-Luc Godard en Anne-Marie Miéville en dekt mooi de lading van deze expo – en de werking van Tlön in het algemeen: door losse elementen – of kunstwerken – samen te voegen – of juist weg te laten – worden nieuwe betekenissen opgeroepen.

Dat kan zowel volgens het principe van collage als montage – waarbij collage wordt gebruikt voor werk in 2D en montage voor film of geluid. Collage mag dan door allerlei computerprogramma's en software een nieuw bestaan leiden, de dadaïstische en surrealistische knip-en-plaktechniek wordt nog vaak door hedendaagse kunstenaars gehanteerd. Zoals in *This and That* van **Yann Sérandour** die letterlijk een nieuw verhaal weet op te roepen door verschillende elementen (cactussen en vingers) samen te brengen. Hij speelt daarbij niet alleen met vormelijke overeenkomsten tussen beide, maar evocert tegelijk een gevoel van pijn. Of hoe het geheel meer is dan de som van de deeltjes. Pour la petite histoire: de wijzende vinger is overigens die van Johannes de Doper in het schilderij van Leonardo da Vinci, een afbeelding die gebruikt werd voor de cover van André Malraux's boek *Le Musée Imaginaire* (1949), wat mooi aansluit bij de *denkbeeldige collectie* van Tlön.

Jimmy Robert hanteert wel vaker het principe van collage. Daarbij is het papier zelf niet alleen het ondergeschikte medium, maar wordt haar aanwezigheid uitgespeeld en benadrukt zoals in *Untitled* en *Folding 1*. In die laatste video vouwt Robert, als bij Japans origami, een foto van zichzelf in een dans pose en toont hij zo telkens nieuwe constellaties van beelden, terwijl hij een gevoel van beweging oproept. Door tussen elke acte met zijn vingers een getal aan te geven, verleent hij de film ritme. Als verschillende akten in een toneelstuk. Of hoofdstukken in een boek.

Laëtitia Badaut Haussmann evocert dan weer

Omar Fast also often explores the boundaries between photography and film. As is the case in *6.2*, which is his first work that is not a film. Basically, it's a fragment of a storyboard for a non-existent film that the viewer has to imagine on the basis of scant details: some text, a taxidermy photo and a copier – items that also occur in the text. The work only gains meaning through the viewer's interpretation, just like an artwork only gains meaning through being seen, not if it is hidden away in a vault.

Viewers have to fill in the missing elements themselves to bring the work to life. The same applies to the Olivetti Lettera 32 typewriter **Pavel Büchler** has removed all the letters from except S, I, L, E, N, C. A work of deafening silence.

Christopher Knowles provides little information. The artist, who has a form of autism, makes typewriter drawings and audio recordings in which repetition and rhythm play a major role. Using just a handful of words (e.g. bad/very bad, mad/very mad) and the principles of variation and recurrence to elicit an entire world (of emotions). A cumbersome manner of communication and the expression of emotions. Halting, faltering, stuttering. Shards, fragments of language. No sentences, just words.

Dominique Petitgand also deconstructs language. No words, just sounds. In his audio recordings he also works with non-lingual communication such as coughing, sniggering, breathing and humming. In *A/ooof* a girl sings all manner of odd sounds that are analysed and commented on by an adult male. Is the girl incapable of expressing herself? Does the man think he understands her? Is this communication or miscommunication?

Just as Borges conceptualised a new world of dizzying libraries and new planets, so **Angela Detanico & Rafael Lain** developed their own alphabet. They create words by stacking sugar cubes, with the number of cubes indicating the letter concerned. In this case: 'pour un instant' (for a moment) or until the sugar cubes go back in the box.

Heman Chong also uses stacking. He creates sculptural assemblages by placing glasses of water atop stacked books. You can read the latter's spines. The combination of all those titles ultimately provides the artwork's name, like a poetic 'cadavre exquis'. The composition not only evokes a bedside cabinet, but also current or future worlds. Chong is no stranger to utilising existing texts. For his performance he appropriates all manner of written or spoken texts by other artists turning them into his own, autonomous work.

Ian Whittlesea also appropriates existing texts or images. His inspiration comes from the lives and works of various authors and artists. For *The Sun is but a morning star* his point of departure is a print of the title page of *Walden*, the place Henri David Thoreau retreated to in order to write the eponymous book. In the adjacent print Whittlesea emphasises Thoreau's self-im-

een eerder filmische benadering voor de fotoreeks *Sopralluoghi* door vier foto's naast elkaar te plaatsen en zo een narratief verloop te suggereren. De foto's fungeren als voorstudie voor een latere film. Een van de afbeeldingen waarin we een tennisspeelster tot vier keer in beeld zien, roept haast de kinetische experimenten op van Eadweard Muybridge.

Omar Fast tast eveneens vaak de grenzen tussen fotografie en film af. Zoals met *6.2*, zowaar zijn eerste werk dat geen film is. Het is eigenlijk een fragment van een storyboard van een film die niet bestaat en die de toeschouwer zelf moet bedenken aan de hand van een aantal karige elementen: een stuk tekst, een foto van een opgezet dier en een copiermachine – niet toevallig attributen die voorkomen in de tekst. Het werk krijgt maar zin door de interpretatie van de toeschouwer, net zoals een kunstwerk maar betekenis krijgt als het gezien wordt – en niet langer opgeborgen ligt in een depot.

De toeschouwer moet de ontbrekende elementen aanvullen om het kunstwerk tot leven te brengen. Zoals op de Olivetti Lettera 32 typemachine van **Pavel Büchler** waarbij alle letters zijn verwijderd, behalve de S, I, L, E, N, C. Een werk waar een oorverdovende stilte uit spreekt.

Christopher Knowles is zuinig met informatie. De kunstenaar, die aan een vorm van autisme lijdt, maakt zogenaamde typewriting drawings en audio recordings, waarin herhaling en ritme een belangrijke rol spelen. Met slechts een paar woorden (zoals bad/very bad, mad/very mad), waarbij hij het principe van variatie en herhaling hanteert, roept hij een hele (gevoels)wereld op. Een moeizame vorm van communicatie en het uitdrukken van gevoelens. Hortend en stotend, stotterend. Taal in brokstukken, fragmenten. Geen zinnen maar woorden.

Taal wordt ook gedeconstrueerd bij **Dominique Petitgand**. Geen woorden maar klanken. In zijn audio opnames werkt hij eveneens met niet-talige communicatie zoals hoesten, gniffelen, in- en uitademen, neuriën. In *A/ooof* brengt een meisje zingend allerlei vreemde geluiden voort die door een volwassen man worden geanalyseerd en van commentaar voorzien. Kan het meisje zich niet uitdrukken? Meent de man haar te begrijpen? Communicatie of miscommunicatie?

Net zoals Borges een nieuwe wereld bedacht met duizelingwekkende bibliotheken en nieuwe planeten, zo verzinnen **Angela Detanico & Rafael Lain** een eigen alfabet. Aan de hand van een reeks gestapelde suikerblokjes vormen ze woorden, waarbij elk aantal klontjes voor een andere letter staat. In dit geval 'pour un instant' – voor een ogenblik, totdat de blokjes weer terug naar hun verpakking gaan.

Het principe van stapeling keert terug bij **Heman Chong**. Hij maakt sculpturale assemblages waarvoor hij waterglazen bovenop een stapel boeken zet. Op de rug van elk boek kan je de titel lezen. De combinatie van al die titels levert de uiteindelijke titel van het kunstwerk op, als een poëtische 'cadavre exquis'. De compositie

posed isolation by solely retaining the window from the original drawing. A glimmer of light in the darkness.

Julien Crepieux's video *Timeline* starts with complete darkness, though gradually a light starts flickering from time to time. In the distance we hear an old Hollywood film voice. From the dark appears a man and his portable TV. Literally moving images. The film is about a man who gets picked up by the police one night. The sun gradually rising underlines the film's temporal aspects.

Notions of fragmentation and framing occur in both **Helena Almeida** and **Katinka Bock's** work. Almeida's photo only reveals her hands as she draws, the rest of her body is out of frame or 'hors-champ' to use Godard's term. Bock only shows her hands carrying sculptures. *One Thing Minus Another Thing. That's How Stories Begin.*

For *Zur Mühl 21° 53639 Königswinter, Germany*

Jason Dodge also used hands and the notion of absence. He displays several left-hand gloves that belonged to a woman who died a few years ago. The title refers to where the right-hand gloves are. His second contribution also has an evocative title *In Tallinn, Estonia, Margot Marks wove woolen yarn the color of night and the length between the earth and above the weather* which refers to both the colour and the material the work consists of: a bundle of textiles held together by thread.

Titles also play an important role in **Amalia Pica's** work. For the series *Catachresis* she uses everyday objects to depict proverbs or expressions that refer to body parts. For instance, a constellation consisting of a glass bottle, needles, thread and a potato translates the expressions 'eye of the needle, neck of the bottle, eye of the potato'. Or how language becomes images.

roept niet alleen een scène van een nachtkastje op, maar geeft beeld aan huidige of toekomstige werelden. Chong gaat wel vaker aan de slag met bestaande teksten. Voor een performance herneemt hij allerlei geschreven of gesproken teksten van andere kunstenaars en maakt er een eigen, autonoom werk van.

Ian Whittlesea werkt ook met appropriatie of het zich toe-eigenen van bestaande teksten of beelden. Hij haalt zijn inspiratie uit de levens en werken van diverse schrijvers en kunstenaars. Voor *The Sun is but a morning star* vertrekt hij van een print van de titelpagina van *Walden*, de plek waar Henri David Thoreau zich terugtrok in de bossen om het gelijknamige boek te schrijven. In de print ernaast benadrukt Whittlesea Thoreau's zelfgekozen isolement door alleen het venster uit de originele tekening te bewaren. Als een lichtpuntje in het donker.

Julien Crepieux's video *Timeline* begint in volledige duisternis met na een tijdje slechts een lichtje dat opflinkt. In de verte horen we een stem uit een oude Hollywood film. Uit het duister verschijnt een man die met een draagbare tv wandelt. Het is letterlijk bewegend beeld. De film gaat over een man die 's nachts door de politie uit zijn bed wordt gelicht. De zon die geleidelijk opkomt versterkt het tijdsverloop van de film.

De notie van fragment en kadrering komt zowel voor bij **Helena Almeida** als **Katinka Bock**. In Almeida's foto zijn alleen haar handen te zien terwijl ze een tekening maakt en de rest van haar lichaam buiten beeld blijft — of hors-champ om de term van Godard te gebruiken. Bij Bock alleen haar handen die sculpturen dragen. *One Thing Minus Another Thing. That's How Stories Begin.*

Voor *Zur Mühl 21° 53639 Königswinter, Germany* werkt **Jason Dodge** ook rond handen en een notie van afwezigheid. Hij toont een aantal linkerhandschoenen van een vrouw die een paar jaar voordien is overleden. De titel van het werk verwijst naar de plek waar alle rechterhandschoenen liggen. Met zijn tweede bijdrage gebruikt hij eveneens een titel die tot de verbeelding spreekt. *In Tallinn, Estonia, Margot Marks wove woolen yarn the color of night and the length between the earth and above the weather* verwijst zowel naar de kleur als het materiaal waaruit het werk bestaat, een bundel gevouwen textiel die met een draad wordt samengehouden en door de titel een heel verhaal oproept.

Titels spelen ook een belangrijke rol in het werk van **Amalia Pica**. Voor de *Catachresis* reeks gebruikt ze dagelijkse objecten om uitdrukkingen of spreekwoorden uit te beelden die verwijzen naar lichaamsdelen. Met een constellatie van een glazen flesje, naalden, draad en een aardappel geeft ze hier 'eye of the needle, neck of the bottle, eye of the potato' weer. Of hoe taal beeld wordt.

Act I

*One Thing Plus Another Thing or One Thing Minus Another Thing.
That's How Stories Begin.*

(Quoted from/Citaat uit: *Le Rapport Darty* by Jean-Luc Godard & Anne-Marie Miéville, 1989)

02.09.–28.10.2018

Text/Tekst:

Sam Steverlynck

Translation/Vertaling:

Titus Verheijen

Curated by/Curatoren:

Chris Bestebreurtje, Petra Kuipers and Sam Steverlynck

Venue/Locatie:

Toussaintkade 49, The Hague/Den Haag (NL)

Opening Times/Openingstijden:

Thursday to Sunday/donderdag t/m zondag 11:00–18:00

Public Programme/Publieke Programma:

02.09.2018

Opening, 15:00–18:00

Performance *Words, They, Wrote* by/door Heman Chong, 15:30

Made possible by/Mede mogelijk gemaakt door:

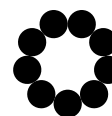
Stroom
Den Haag

Thanks to/Met dank aan:

Cees van den Burg, Melle Hendrikse, Katerina Gregos,
Jeroen Groot, Dick Pellegrom, Séverine Waelchli,
Galerie Allen, annex14, GB Agency, Galleria Franco
Noero, Nogueras Blanchard, Galerie Jérôme Poggi,
Galeria Filomena Soares, Stigter Van Doesburg, Vitamin
Creative Space, Galerie Jocelyn Wolff

Special thanks to/Speciale dank aan:

Albert Groot

Tlön Projects' *imaginary collection* includes works from various private collections. It constitutes the point of departure for Tlön Projects' Satellite Programme. The works comprising Act I and Act II originate from the following collections: Lorraine Janet Dean & Nigel Bagley, Laurent Fiévet, G + W, Joseph Kouli, Lab'Bel, Reyn van der Lugt, Masureel, Family Servais, Veys-Verhaevert

In de *denkbeeldige collectie* van Tlön Projects zijn werken opgenomen uit verscheidene privécollecties. Deze *denkbeeldige collectie* vormt het vertrekpunt voor het Satellietprogramma van Tlön Projects. De werken in Act I en Act II zijn afkomstig uit van de volgende collecties: Lorraine Janet Dean & Nigel Bagley, Laurent Fiévet, G + W, Joseph Kouli, Lab'Bel, Reyn van der Lugt, Masureel, Familie Servais, Veys-Verhaevert

Graphic design/
Grafisch ontwerp:
Sabo Day
Typeface/Lettertype:
Orbis for/voor
Tlön Projects,
by/door Jung-Lee
Type Foundry
Printing/Druk:
Robstolk®